Ч. 244. Чернівці, второк дня 5. (17.) листопада 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі неділь і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Руский театр.

I.

В числї 237-ім подали ми з Городенки письмо, в котрім каже ся, що видїл Руской Бесїди у Львові без жадної причини дав димісию панї Стечиньскій і що деякі артисти самі покидають руску сцену. Ся вістка очивидно занепокоїла видїл львівскої Руской Бесїди і він по довшім намислї відповів нам в остатнім *Дѣлѣ* так:

„Минувшого тижня подала „Буковина,“ мов би видїл Руской Бесїди дав без жадної причини димісию п. Стечиньскій, вдові по бувшім артистї руско-народного театру. Позаяк „Буковина“ до нинїшного дня не помістила спростованя, висланого їй уповновластненим до того референтом театральним, заявляє видїл сею дорогою, що повисше донесенє „Буковини“ є просто неправдиве. Видїл не дав димісиї п. Стечиньскій, але противно, панї Стечиньска сама внесла під днем 26-го жовтня с. р. просьбу до видїлу з жаданем увільненя єї з дружини театральної і звороту кавциї до дня 5-го падолиста с. р. Просьбі тій видїл не тілько не мав права відмовити, але радо вдоволив єї вже з тої причини, що панї Стечиньска яко одинокий мотив до уступленя з дружини руско-народного театру подала в згаданій просьбі, що їй трафив ся „випадок заробити собі красчий шматок хлїба.“ (Панї Стечиньска не виступала вже від початку сего року на сценї, отже три місяцї перед смертию чоловіка, а була тілько касиеркою театральною, за що побирала 30 зр. місячно.)

В слїд за повисшою на неправдивих інформациях опертою звісткою „Буковини“ появилась тота звістка і в „Народній Часописи,“ котра надто зі своєї сторони робить видїлови закид, мов-то заряд (видїл?) був причиною того, що деякі члени дружини театральної уступили. За „Народною Часописию“ накинув ся і „Галичанинъ“ на видїл з доносом, мов то під его управою театр розбиває ся (тимчасом дає він представленя в Снятинї) і пр., а надто з своїми клеветами на видїл „Руської Бесїди“ і на его референта справ театральних, котрий єсть тілько виконавцем постанов видїлу. „Галичанинъ“ посунув ся так далеко, що просто приписує видїлови вину смерти бл. п. Стечиньского! Кождий розумний чоловік мусить признати, що против таких напастий і клевет годї бороти ся.

З своєї-ж сторони видїл впевняє всїх бажаючих добра руско-народній сценї, що найщиршим бажанем видїлу є і буде: довести до того, щоби нашу сцену поставити на становиско їй належне, чого годї було осягнути через елементи просто деструктивні, котрі уступивши з театру, уміють тепер найти собі легковірних, а притім розвоєви народної сцени неприяючих людий, що поміщуючи радо клевети і неправди в орґанах до їх диспозициї стоячих, та накидаючись на працї видїлу, служать інтересам личним, а не справі народно-рускої сцени. — Від видїлу „Руской Бесїди“ у Львові.“

Вже то таке наше щастє чи нещастє, що нехай ми про роботу львівскої рускої громади подамо як найвірнїйші факти (от хоч би про знані заходи Романчука консолїдациї народовців з москвофілами і радикалами), зараз нас наші панове братя зі Львова частують преріжними делїкатними словами, як „клевета, підлість“ і т. п. І хоч фактів наших не заперечують, бо не можуть, а проте їм так любо бавити ся „найпідлїйшими клеветами,“ що закинути се хоч би кому їм так легко, як похвалити ся своєю величезною роботою для народу...

Через те, що ми подали п р а в д и в у вістку про димісию п. Стечиньскої, ми вже очивидно люди неприяючі рускій сценї, підпираємо елементи деструктивні, ширимо клевети і неправди і боронимо личних інтересів (очивидно в тім випадку акторів). Тимчасом нехай нам видїл львівскої Рускої Бесїди пришиє ще більше таких сорокатих латок, як ті названі, ми таки не можемо — хоч нам се дуже прикро — признати єму

---

5)

Дволичний сьвіт.

Оповіданє

Л. Вестківрха.

(Дальше).

Обертає ся, дорогу до служби найде вже сама. І нинї перший раз дізнає терпкого чутя задля тої служби, в ній начинає кипіти, вона нетерпеливить ся. Не жадає прецїнь бути богатою, вона хоче працювати, щоб аж кости єї тріщали, працювати до загину, як Божа воля. Але иньшою вона прецїнь не стала через ніч, чому-ж обходять ся так з нею, як би вона не була вона сама?

„Добрий день,“ чути мужеский голос коло неї. Чи справдї здумало ся якомусь парубкови їй хвилинку посьвятити? Довго треба було ждати.

„Добрий день,“ відповідає коротко. І видить, що се був Петро Галлер, Петро, що купив частину єї батьківщини, — колись велике ледащо, небавом начальник громади.

На отсїм ходї до церкви Ева немов загубила свої хороші прикмети, спокій і розвагу. Воркотанє ґаздинї, що доси зносила его терпеливо, бурить єї кров. Вона мусить закусувати зуби, як Андертиха гонить єї від одної роботи до другої, а відтак ганьбить, що перша лежить незроблена. Одного разу обуренє перейшло через верх і по раз перший вона відрізала: „Я навчила ся робити, нїм ще до тебе прийшла, ґаздине, але так жадна робота не робить ся!“ Від того часу вона вже взагалї нїчим єї не вдоволяє.

Деколи здає ся єї вже, що у неї одна рука за богато. Поставить горщок по лївім боцї, не добре, поставить по правім, також зле. А спитає ся: якже-ж зробити? Оттодї сьміх, як би всї відьми нараз засьміяли ся. „Христе Царю, і того ти не знаєш?!“ а як зробить щось після свого розуму, то відтак знов: „Пощо у тобе рот, що не спитаєш ся?“

Заслаб наймит, вона дає єму зїля із своєї славної аптики. І диво дивенне, відколи вона із хати і з господарства, утратило зїлє свою цїлющу силу. Наймитови робить ся гірше, а учитель заказує їй діймаючими до живого словами єї зухвалу і недозволену фушерку. Наймит все ще лежить в перинах, ґазда десь не в дома, а тут випало так, що віз конечно треба запрягати. А що Ева у всїм знає лад, бере ся услужно запрягати конї. Але карий стає дуба, вона аж повисла на уздї, аби его успокоїти. Може то і не гарно виглядало, як вона з конем борикала ся; так бодай пасторова каже їй сказати: най вона розважить, що пристойно дївчинї, і лишить мужчинам те, що до мужчин належить.

І ще один чудний досьвід робить Ева. Кожде нерозважне слово, яке коли небудь з пустоти сказав єї скорий язичок, вирізане в памяти людскій як би в міди. Вони єї тото пригадують, той се, той то, тоті задавненї, давно вже нею забуті слова. О услугах без ліку, меньших і більших услугах, о добродійствах, які вона, готова завсїгди нести поміч, чинила що дня, що години, про се нїхто не спімнув.

Фріц просто як би з увязи урвав ся, доскулює їй, де лиш може. А мати ще й жалує ся: „Як може хлопчище мати до тебе серце, Єво, коли ти ходиш тут така скривлена, як живісїнька нужда?“ Тепер повинна вона ще і такі міни прибирати, які до вподоби ґаздинї.

Раз коло обіду сказав єї ґазда: дурна. Се слово діткнуло єї так, як би єї дав хто в лице. Образцем, взірцем вона вже давно перестала себе уважати, але дурною! Що хтось може єї назвати дурною, єї, розумного Ґроскурта розумну доньку! Те їй нїколи і в снї не було-б приснило ся. Від тепер тото гидке слово вже при леда-якій нагодї все наново повертає. Нехай Фріц і найбільшу дурницю зліпить, то ґаздиня каже: „З того буде але робітник!“ а ґазда сьміє ся собі з пишна. „Той собі не дасть забрати масла з хлїба!“ Ева нехай говорить Бог зна яке мудре, без милосердія мусить усе чути: „Перестань же торочити таке дурне!“ аж поки у неї не стало ясно: Розум заарендували панове ґазди, а для наймитів лишила ся сама глупота.

До церкви не йде вже в отсю недїлю Ева. Люди єї обиджають, а Господь Бог не бере єї в охорону в своїм власнім домі.

За те пішла ґаздиня до церкви. Коло брами на цвинтарі надибала мелничку.

„Тепер маєш Еву Ґроскуртівну в своїм домі, як же ти задоволена?“ спитала мелничка.

в тім випадку слушність, бо правда — хоч як еї беріть — є по нашій стороні. Фактом є, що виділ Руской Бесїди дав димісию п. Стечиньскій в Борщеві, що не лиш здивувало, а й огірчило всю трупу театральну. Фактом є, що відтак товариші і товаришки пані Ст. просили виділ Бесїди на письмі о помилуванє вдовиці. Фактом є що виділ повідомив відтак п. Ст., що буде держати еї лиш до нового року. Тимчасом склало ся так, що п. Касиненко покидав наш театр і знаючи, що п. Стечиньска має занятє лиш до нового року, заанґажував еї до трупи Кропивницкого в Одесї. Очивидна річ, що п. Стечиньска не хотїла вже ждати до нового року, повідомила виділ Бесїди о тім, що найшла лучший шматок хлїба, і виїхала до Одеси. Отсе повідомленє п-нї Стечиньскої уважає виділ Руской Бесїди поданєм о димісию і промовчує при тім все те, що перед тим сам зробив. Як оттаке поступованє назвати, нехай собі кождий подумає. Ми знаємо справи нашого театру, ми не дамо собі зробити закид, що не сприяємо рускій сценї, ми длятого не хотїли порушувати дїяльности львівскої Бесїди в тім взглядї, аби не витягати на верх справ таких, котрі можна у виділї полагодити, але коли нам в живі очи після львівского звичаю закидує ся без найменьшої підстави клевету, то — даруйте! — таких закидів в кишеню не ховаємо. Поговоримо собі троха ширше про руский театр і знов напишемо саму чисту правду, не на те, аби дошкулити котрому з поважних членів виділу львівскої Руской Бесїди, лише на те, щоби про громадску інституцию довідала ся дещо більше руска громада. Поговоримо собі прилюдно, коли прилюдно закидає ся нам клевету і нерадивість.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 16-го падолиста 1896.

Буковиньский краєвий сойм. Оногди ми донесли після одержаних з Відня вістий, що краєві сойми (отже між ними і буковиньский) мають в грудни с. м. зійти ся на коротку сесию. Таку саму відомість дістали також галицкі часописи. Доси однак знати лише певно, що галицкий сойм зійде ся 28-го грудня с. м. на коротку сесию для ухваленя буджетової провізориї. Про буковиньский сойм довідує ся Buk. Post. що він зовсїм не буде скликаний.

Про кваліфікацийні іспити для учителїв і учительок народних шкіл на Буковинї маємо додатково ще донести, що з учительок здали іспит з рускою викладовою мовою п. Глиньска Олена, а з нїмецкою викладовою мовою і рускою мовою яко предмет здали іспит уч. Хшонстовска і Тутнавер. Замітне ще й се, що одного учителя, котрий ставив ся до іспиту з рускої мови яко предмету, репробовано. Видко, минули ся часи, коли кандидати легким чином діставали сьвідоцтво на учителїв рускої мови без уваги на се, чи знали руску мову докладно чи нї. Тепер годї вже собі легковажити руску мову, а треба еї таки добре знати, аби одержати добре сьвідоцтво.

Товариский з'їзд всїх бувших учениць львівскої женьскої семинариї відбуде ся в днях 19-го до 21-го с. м. у Львові. Сей з'їзд буде заразом сьвяткованєм 25-лїтної річниці отвореня женьских учительских семинарий в Галичинї.

Вчерашні вечерницї в нашім Народнім Домі випали знов зовсїм складно. Були се зовсїм безпретенсіональні сходини, на котрих була і наука і забава. О. Маковей мав виклад про повість О. Кобилянськоі „Царівна“ і повість Ґабріелї Райтер „Aus güter Familie,“ подібної богато чертами до „Царівни.“ Річ та буде небавом друкована в *Буковинї*. Відтак слїдували сьпіви, декламациї і гра на фортепянї. Брали в тім участь з пань: Лопатиньска, А. Варницка і О. Ковбляньска. Танцями в кільканайцять пар закінчили ся ті вечерницї.

Руский народний театр, що тепер перебуває в Снятинї, відограє у вівторок (дня 17-го с. м.) оперету „Барон циганьский,“ в четвер (19-го с. м.) народну комедию „Вихованець.“ в суботу (21-го с. м.) мельодраму „Галька,“ а в недїлю (дня 22-го с. м.) народну драму „Не ходи Грицю на вечерницї.“

Ще не всї! Пишуть нам з міста: В статї: „На що они є?“ в чиелї 243. *Буковини* Ви вичисляли декотрих унїятів, що накидують ся православній церкві за адвокатів, яких она не потребувала і не потребує. Се вже знана річ, що з роду православний релїґійний чоловік нїколи не заведе такої нелюдяної суперечки про вартість сеї чи тої церкви, як іменно сї недоварені православні. Але Ви за мало їх начислили: Кромі пп. Калужняцкого, Крушиньского, Ґеровского і Бранїка маємо ще в Чернівцях таких стовпів православної церкви, як унїят — касиер Матковский, як унїят — официял маґістратский Харжевский, як унїят — сов. Калитовский, ну, і відзначений папою унїят посол Волян. Меньше значних покровителїв православної церкви я не хочу й вичисляти. Як бачимо з того спису, то унїяти достарчають православній церкві найзавзятїйших покровителїв і оборонців. Коли-ж так, то всї великі і малі люди з резиденциї не повинні мати нїякого жалю до унїятів. Але они заразом повинні зажадати від тих людий, що самі непрошені накидують ся за адвокатів православної церкви, аби не кривили душею і або самі стали православними, або — замовкли.

В справі управи тютюну відбула ся сими днями в буджетовій комісиї ради державної розправа, підчас котрої промовив також мінїстер фінансів Білиньский про управу тютюну в Галичинї і на Буковинї. Іде головно о се, аби довести населенє згаданих країв до більшої і лїпшої управи тютюну. Як се має стати ся, о тім має після запевнень мінїстра радити небавом осібна анкета. Треба іменно, щоби селяни розуміли, як полїпшити свій тютюн. Галичина продукує осьму часть всего тютюну в Австриї, але той тютюн що-до якости не може рівнати ся з тютюном в Чехії. На Буковинї стоїть із сею справою ще гірше, як на се вказав в буковиньскім соймі на підставі урядових дат пос. др. Смаль-Стоцкий. Він вказав також на средства, якими би можна полїпшити управу нашого тютюну. Радуємо ся, що его слова не остали без наслїдку і правительство прецїнь хоче заняти ся сею справою на серіо.

Academia ortodocsă, товариство гр. пр. богословів в Чернівцях, відбуло дня 5-го с. м. свої загальні збори, на котрих вибрано також новий виділ. З оголошень довідуємо ся, що сим разом не вибрано до виділу Academi-ї ortodoscă анї одного Русина, хоч — що правда між православними богословами Русинів всего чотири. Передними роками вибирано бодай про людске око все одного Русина до виділу, а сим разом вже нї. Се означає поступ в шовінїстично-волоскім дусї, якого властиво не повинно ся терпіти в резиденциї.

Маленьке питанє. Пише п. Поступишин з Відня до *Дѣла* про Молодочехів, що опозиция їх стає щораз користнїйшою. З письма его як і з иньших інформаций знаємо, що позиция Молодочехів навіть так дуже поправила ся, що они небавом стануть зовсїм правительственною партиєю, розуміє ся не за дармо. П. Поступишин на тій підставі виходить до такого висновку: „Отже показало ся наглядно, що тверда і рішуча опозиция Молодочехів, з котрої ще недавно так кпили хоч-би й рускі урядовцї, не вийшла їм на шкоду анї на ганьбу.“ Хоч рускі урядовцї в такий спосіб собі не кпили, але менше з тим; факт є, що п. Поступишин тїшить ся з того, що Молодочехи стануть також урядовцями. Він очивидно має на думцї притім і свою партию і так само по твердій і рішучій опозициї еї сподїває ся і о то навіть повинен старати ся, щоби она стала — правительственною, розуміє ся, не за дармо. Бо над тим не треба дуже довго застановляти, ся аби зрозуміти, що всяку опози-

---

Ґаздиня здвигла плечима. „Я собі тото инакше гадала.“

„Так, так“ підхопила учителька розмову, чванлива і уперта була Ева завсїгди.“

Богатирка Енґелька й собі приступила. „Але робити уміє, що?“

„Та, то значить —“

„Що? Навіть робити нї?“

„Боже ласкавий, я еї певно не хочу обмавляти в еї нещастю. Але чоловік тепер помалу починає дещо —“

„Розуміє ся! як пізнає ся чоловіка у своїй власній хатї —“

Андертиха стиснула мелничцї руку. „Знаєш, маючи чоловіка,“ шептала она, ідучи разом з нею серединою церкви. „То нещасте з тими мужчинами.“

„Що? Ева? Диви ся, сего я нїколи не була-б про ню погадала. Уміла усе прикидати ся такою невинною.“

Андертиха зітхнула. „Тиха вода береги рве. З легким серцем, можеш менї повірити, не відходжу хоть би лиш на годину тепер з дому —“

Ева міжтим працює ще більше нїж вперед, руки еї трудоватїють і деревіють, а як ґаздиня ганьбить, то закусує губи аж до крови, а слези щадить на ніч. Але рада витримати. Зима перед дверима, а старенький має бодай теплий кутичок і свою добру страву. Що вона батька приводить до столу, а відтак відпроваджує до хатки, се, що правда, ґаздинї солею в оці. „Пів дня переблавучуєш із старим. Нехай їсть у своїй хатцї, коли не може сам сюди зайти.“ Від того часу посилають старому їдло до хатки. Ґроскурт задоволений. „Я радо сиджу сам один,“ запевняв він, коли Ева деколи могла до него заглянути. Часто сего не бувало, бо ґаздинї кождий крок, який для старого зробила-б, вже за богато. І не вольно еї самій носити ему їсти, але він хвалить еї щодня, і взагалї видко цїлком задоволений, лиш якось блїдо виглядає і спадає з тїла трохи не з години на годину. Власне длятого треба ему як найлїпшого старунку, і доки він тото має, доти Ева терпить, нехай всї гoрести і всї лиха просто градом на ню сиплють ся. Вона уперта, се сказала Анналїза раз правду, у злім, але і в добрім також.

Ева прийшла одного разу в ранцї до батька такою порою, коли він еї зовсїм не сподївав ся, коли вона его нїколи не відвідувала, і бачить, як він в своїм рудім скірянім крислї сидить скуплений, голова в руках, а сухорляве тїло аж телїпає ся з гіркого хлипаня. Ева аж руки опустила зі страху. Вона з роду не бачила ще нїколи, щоб батько еї плакав; він і того дня не плакав, коли забирав ся із свого ґаздівства.

І показує ся: вони его голодом морили, холодом студили, вони обходили ся з ним так як люди з псом не обходять ся. А він нїчогісенько не казав, бо уроїв собі, що его Еві дїє ся добре, що їй добре тут постелено. І якже не мало ему таке уроїти ся, коли вона щодня з сердечним усьміхом переступала его поріг? А тут бабка Андертен влїзла ему в его хатчину, забирала ему частину вугля, що і без того дуже скупеньку мірку ему давали, бо син і стару держав дуже скупо, а притім вона ему своїм уразливим способом очі витикала, що вони на Еві буцїмто дуже ошукали ся, що вона зухвала, на господарстві не знає ся нї крихіточки, а все таки хоче все лїпше розуміти, і що еї невістка вчепила собі правдивий тягар на шию, принявши еї за помічницю.

Еві аж зуби задзвонили зі злости. „Будь тихо, тату,“ каже вона, а еї голос дрожить, „не плач. З ґаздинею я зараз опораю ся до чиста.“

Вона обмила собі руки і лице і вбрала ся з найбільшим поспіхом в сьвяточну одежу. Андертен аж очі витріщила, як еї побачила.

„Ти чи не одуріла, або чи не виграла великого льосу, що так бучно вичепурила ся мов на храм, де треба іти до бараболь.

„Ґаздине,“ каже Ева, „я до Вас прийшла і не жадала жадної иньшої плати, лиш аби ви

цию веде ся лиш на то, аби по часї мати вплив на справи держави, аби бути правительственною партиею. Коли-б рускі опозиціонїсти не мали на цїли н ї к о л и стати правительственними (розуміє ся, не за дармо), а хотїли до суду-віку бавити ся опозициею, то они очивидно були би глупі. Але хоч признак на се, що опозиция — у нас руский шпорт, є досить богато, то ми все таки не хочемо посудити всїх впв. опозиціонїстів, що між ними розумного чоловіка нема. Ми віримо в то, що є, і длятого дуже радо хотїли би почути від них відповідь на оттаке зовсїм чей не дивне питане: Коли наші опозиціонїсти думають стати правительственними і лучити ся із шляхтою по приміру Молодочехів? Чи то буде ще сего столїтя, чи аж 20-го? — До відповіди на се питане, треба очивидно не забувати на число молодочеських а руских послів...

Ревність не на місци. Із заставнецкого повіта пише нам один господар таке письмо: „Сими днями мав я судову справу у п. начальника заставнецкого суду. Туда прийшло також двоє молодят з двох сусїдних собі сїл, він православний, а она унїятка, і просили о позвіл на слюб, бо молода була ще малолїтна сирота. Але що она з дитиньства служила в тім селї, де тепер замуж мала вийти, і що весїлє еї мало відбути ся в домі молодого, то она рішила ся, аби не робити ріжницї в селї, перейти по закону до православної церкви і там слюб взяти. Коли-ж они так представили свою річ, пан начальник не лише не прихилив ся до їх просьби, але просто сказав, що молода не сьміє переходити до православної церкви, бо то не вільно, і що слюб мусить відбути ся в унїятскій церкві. Не помогло тут сьвідоцтво старостав, що молода вже перейшла на православіє, анї просьба матери, що еї донька бідна і не знайде другого жениха котрий би еї без нїчого схотїв взяти тай ще до того весїлє зробити. Пан начальник не дав ся нїчим переконати і відослав їх з нїчим. Раді-б ми знати — пише дальше нам господар — що може се обходити п. начальника суду заставнецкого, що тота малолїтна людина перейшла на православіє? Чей се не належить до опікунчого уряду! Таке розширене опікунчої власти і на сумлїнє в тім разї тим меньше було на місци, що п. начальник суду є гр. католицкого ісповіданя (унїят), і мимоволї можуть собі люди толкувати его зарядженє так, що він займає ся релїґійною пропаґандою. Думаєм що ревність релїґійна п. начальника була бодай в тім разї не на місци.

Для сконстатованя правди. Як хто вже лише на то й жиє, аби другому бороздити в роботї, то ему добре всяке средство. Тож такому сотворіню стає клевета і неправда так потрібною до житя, як кождому чоловікови хлїб і вода. Таке то з тими „Бук. Вѣдомостями.“ Заложені лише на те, щоби не допустити до щирої працї для народу, до просьвіти народної, они в кождім числї не знають нїчого иньшого, як все лише бороздити, обчорнювати і клеветати. Дійшло до того, що просто гидь бере читати такий свисток, а спорити і напроваджувати їх на добру дорогу — то вже таки у них на нїчо не здасть ся. Шкода перел кидати... Сим разом подаємо лише нагі факти: В 240-ім числї нашої „Буковини“ стоїть на другій сторонї про дяківске товариство в Кіцмани: „Статутів нашого кіцманьского товариства правительство ще н е п о т в е р д и л о, а л е н е в н о н е б а в о м п о т в е р д и т ь.“ А „Буковинскі̂ Вѣдомости“ говорять, мов би ми написали, „що статутів общества церк. півцїв правительство не потвердило.“ З того виводать „Бук. Вѣд.,“ що ми пишемо неправду і удають оборонцїв православних дяків. Нехай же тепер люди розсудять, хто писав неправду.

Місто Чернівцї мало несподїваних ґостий. В суботу приїхали бурмістр міста Яс в Румунії і заступник президента сенату Ґанеа, его заступник Таку і головний інжинер Шелян для оглядненя водопроводів та електричного заведеня. Гостї відвідали обі централї, приглядали ся всему докладно і хвалили цїле устроєнє. Вечером були на представленю в міскім театрі, а в недїлю відїхали назад до Яс.

Нові зелїзницї. Управа державних зелїзниць оповіщує тепер плян їзди на льокальних зелїзницях Глїбока-Серет і Іцкани-Сучава на Буковинї, а в Галичинї Галич-Тернопіль і Тернопіль-Копичинцї. Отворене сих льокальних зелїзниць наступить в перших днях місяця грудня с. р. Шлях Глїбока-Серет довгий на 19 кільометрів і має пять стаций: Глїбока, Каменка, Берлинцї, Тереблешти і Серет; шлях Іцкани-Сучава довгий на 5 кільометрів і має пристановиска: Іцкани, Сучава-купелї, Старі Іцкани, Крижова Каса і Сучава. Шлях Галич-Тернопіль довгий на 116 клм., а шлях Тернопіль-Копичинцї на 82 клм.

Перша жертва морозу. В суботу зраня найшли в Чернівцях на улици мостовій незнаного 45-лїтного мужчину неживого. Прикликаний міский лїкар сконстатував, що бідачиско згинув від морозу, замерз просто на дорозї. Виравдї не дуже то великі морози ще у нас, але коли хто не приготовлений хоч на малу студїнь, той очивидно мусить гинути. А таких бідних є досить у нас. Скоро прийде ся в Чернівцях відновити пристановиска для таких бідаків.

Нова цивільна процедура, що ввійде з новим роком 1898 р. в житє, буде між иньшими мати той наслїдок, що люди не будуть мати таких великих видатків на стемплї, як то тепер буває хоч би при малім процесї. З того вийде для держави утрата около 2 мілїонів зр. Щоби якимсь чином одержати за те відшкодованє, внесе правительство проект закона, котрий постановляє, що спорячі сторони мають відповідно до вартости річи, о котру спорять, заплатити належитість. Правительство надїє ся, що з того вийде для него дохід на більше як 2 мілїони зр.

Помилованє. Зарібника в Станїславові Федора Груцалу, котрого суд засудив за удушене своєї жінки на кару смерти, помилував цїсар, а найвисший трибунал змінив ему кару на досмертну вязницю.

Задля спадщини. Селянин Іван Чолган з Бержави прибрав собі свого хрестного сина Онуфрія Печенюка за свого. Але Онуфрій замісць шанувати свого прибраного батька, сварив ся з ним майже кождого дня, так що Чолган его видїдичив. З пімсти застрілив Печенюк свого добродія. Печенюка арештовано і відставлено до тернопільского суду.

ВІДОЗВА.

Дня 25-го жовтня с. р. основалась у Вижници філїя товариства „Руска Школа в Чернівцях“ і виділ того товариства перенятий повною сьвідомостю своїх обовязків і щирою готовостю до працї для загального добра, хоче совістно сповняти повірене ему дїло, але осущене его найлїпших намірів можливе не инакше, як лиш при однодушній підмозї цїлого загалу рускої суспільности і щирій співучасти всего учительства вижницкого повіту.

Тому осьмілюємо ся нинї відозватись до Вас, вп. Родимцї, з вірою у велику вагу народної ідеї, котру заступати нам поручено, с. є. оборони наших найбільших скарбів — нашої мови, історії, наших прадїдних звичаїв, словом, нашого народного духа на поли шкільництва — і в імени тої ідеї надїємо ся, що не відкажете нам Вашої помочи вписуючи ся громадно в члени нашого товариства.

В особенности же до Вас, Вп. представителї руского учительства вижницкого повіту, відносимо ся із уклінною просьбою, будьте ласкаві по силам Вашим підперати нас своїм співдїланем, а чей обудимо спільними силами той великий орґанізм народний із просоня, вселимо в него животворного духа просьвіти і науки і двигнувши молоді, самосьвідомі сили, станемо із ними на почеснім місци в крузї других просьвіщених народів.

Вижниця, в падолистї 1896.

Від виділу виж. філ. тов. „Руска Школа.“

П. Андрюк, секретар.   *Михайло Коралевич,* голова.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 16-го листопада 1896 року.

Відень. До Neue fr. Presse доносять зі Львова, що польскі демократи і Русини наміря-

добре обходили мого хорого тата. Що я у вас лежнем не лежала, се ви чей не скажете, а як би і сказали, то знаю я се сама і без вас. А як ви коло хорого чоловіка надскакували, се ви таки же знаєте і без того, щоб я вам се сказала. То-ж лиш от що знайте: ми сегодня забираєм ся.“

„Сегодня не кінчить ся служба,“ гримнула ґаздиня різко. „На різдво можеш собі іти.“

„Ба, не так,“ відповіла Ева. „Я не прийшла сюди наймичкою і не за заплату. Я іду таки зараз.“

І не оглянувши ся навіть, обернула ся. Єї спідницї маяли майже по давньому, як ішла спішно горі селом.

Задихана опинила ся на горі Веттерсдорфскій, де від осїнного вітру жваво обертали ся крила вітрака.

Ганнес стояв перед дверима в запорошеній мукою кацавайцї, порошок мучний припав русяве волосе, вії і брови, але зпоза пуху мучного сьвітили весело его очі.

„А бач, Ево, прийшла прецїнь сюди і то на буднім дни.“

„Я мала-б сказати дещо твоїй мамі, Ганнес.“

„Можеш.“ Ганнес повів дївчину до хати і відчинив двері до сьвітлицї. Еві зробилось якось несказано любо на серцю, що не мусїла чекати в хоромах. Добрий був чоловік, той мельник Ганнес. Що то вже здавна не прийшло еї се на думку!

Мелничка вийшла скоро, груба і румяна, та ще й усьміхала ся при повитаню. Від коли то вже нї одно лице не роз'яснювало ся до усьміху задля Еви! Серце змякло дївчинї.

„Не налякай ся, мелничко; з великою просьбою впадаю в твою хату. Змилуй ся, прийми мене з батьком до себе!“

„Вже доста маєш тої Андертихи? Можна собі подумати, небого! Страх остра баба.“

„Не длятого. Я терпелива, — як може не була, то вже тепер стала. Але вони старому чоловікови мерзнути давали, голодом его морили, обижали, зневажали. На таке я не можу дивити ся. Я таки нинї забираю ся. Як ти нас, мелничко, не приймеш, то, правда, не маєм нїде пристановища.“

Мелничка розгадувала. Хоть Андертиха дуже тоненько піяла, все таки Ева була дївка жвава і еї робота певно далеко вартнїйша против тої їди, що піде на ню зі старим. Чому-ж мала-б вона задля поговірок тої їдкої пявки, обходити ся без вартної помічницї? Най і вона раз на сьвітї має вигоду.

„Бачиш, Ево,“ казала вона протяжно, „потребувати помочи я тепер не потребую, бо ось моя братанниця, Льоня, є в млинї. Але що я завсїгди тебе любила і що жаль менї тебе, то най буде й так.“

Ева трохи еї не обійняла.

Коли прийшла до дому, стала еї ґаздиня вичитувати всї гріхи, а що бачила, що Ева нїяким чином вже не лишить ся, то читала без заставок. Бабка Андертен помагала. Чути було пискливі голоси ген далеко в село. Ева тимчасом збирала свій і батьків клунок і коли вже була готова, подала спаралїжованому руку.

„Гаразд, ґаздине. Най тобі панбіг не памятає, що ти з нами дїяла в нашім нещастю.“

Ґазда дивив ся за ними, як вони відходили і чухав ся в потилицю. „Мамо, була найжвавійша цїлий час. Такої вже не дїстати.“

Але ґаздиня перечила. „Зухвала жебрачка! Таке росте по плотах.“

Комнатка, що еї випорожнили старому Ґроскуртови в вітраку, була високо на піддашу, а що і вітрак стояв високо, то дуже вітер протягав крізь двері і вікна. Опріч того була ще шиба збита.

„Знаєш, менї то не шкодить,“ сказала мелничка по просту. „Без потреби гроший не видаю.“

(Дальше буде).

ють в галицкім соймі поставити кілька внесень в справі виборчої ординациї соймової.

Відень. Politische Correspondenz доносить з Будапешту: Супротив визначного орґану лїберального партиї, котрий з нагоди виступу клерикальної аґітациї підчас виборів в комітатах на границї висказав свою обаву про зріст ультрамонтаньских тенденций в Австриї, підносять рішаючі круги в Угорщинї, що нема чого побоювати ся, аби клерикалїзм з Австриї перенїс ся до до Угорщини. Противно, увсяких дїлах внутрішної австрийскої полїтики підпорядковують ся всякі змаганя найвисшій цїли: стислому порозуміню обох половин державы. Особисті гадки не зможуть змінити засад полїтики, яких держать ся обидва правительства як найточнїйше, бо они старають ся інтереси обох держав, Австриї і Угорщини, злучити разом. Навіть малі непорозуміня не можуть з того вийти.

Рим. Угода мира Італиї з Абесинією постановляє независимість Етіопиї і зложене комісиї для остаточного рішеня границї. Поки-що остає границею лїнія Маеб-Бельча-Муна. Затверджене угоди наступить за місяць. Зараз опісля випустить Менелїк італїяньских полонників на волю. Що-до відшкодованя за їх дотепершне удержане, має після волї Менелїка постановляти італїяньске правительство.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди								Відходять	Поїзди							
	поспішні			особові			мішані			поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв									**з Чернівцїв**								
З Відня, Кракова, Львова, Станїслава, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$\underline{6^{57}}$	$\underline{10^{28}}$	$\underline{5^{50}}$			До Снятина, Коломиї, Станїслава, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$\underline{10^{29}}$	$\underline{5^{38}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$\underline{10^{00}}$	$\underline{5^{23}}$			До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$\underline{7^{17}}$	$\underline{10^{48}}$	6^{16}		
З Новоселицї, Садаґури	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$\underline{9^{50}}$	До Садаґури, Новоселицї	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 35 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.